132

ZÁKON
ze dne 21. června 1995,

kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon České národní rady č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb. a zákona č. 244/1994 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. V § 1 se za slovo „rezerv“ vkládají tato slova: „a opravných položek“.
2. V § 2 se vypouští slova „rezerva na pohledávky za dlužníky v konkurzním a vyrovnacím řízení,“.

   Dosavadní text § 2 se označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavcem 2, který zní:

   „(2) Opravnými položkami podle § 1 se rozumí opravné položky k pohledávkám za dlužníky v konkurzním a vyrovnacím řízení, bankovní opravné položky a opravné položky k nepromlčeným pohledávkám, které jsou zaúčtovány v účetnictví a jsou splatné po 31. prosinci 1994.“.
3. V § 3 v první větě se za slovo „rezerv“ vkládají tato slova: „a opravných položek“ a na konci druhé věty se připojují tato slova: „a opravných položek“.
4. V § 4 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který včetně poznámky č. 3a) zní:

   „(3) Opravné položky slouží ke krytí ztrát z odpisu pohledávek, k nimž jsou vytvořeny, nebo ke krytí rozdílu mezi účetní hodnotou pohledávky a její cenou sjednanou při postoupení postupníkovi.[3a]) Opravné položky se zruší ve prospěch výnosů ve stejném zdaňovacím období, kdy pominou důvody, pro které byly vytvořeny; výnos vyplývající z jejich zrušení zvyšuje základ daně z příjmů.

   [3a]) § 524 a násl. občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.“.

   Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 4.
5. V § 4 v odstavcích 1 a 3 se za slovo „rezerv“ vkládají tato slova: „a opravných položek“.
6. § 4 se doplňuje odstavcem 5, který zní:

   „(5) Celková výše opravných položek u bank včetně bankovních rezerv nesmí přesáhnout celkovou výši pohledávek, k nimž se vytváří.“.
7. § 5 zní:

„§ 5

Bankovní rezervy a opravné položky

(1) Jako výdaje (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů[1]) mohou banky[4]) vytvářet

a) rezervy na standardní pohledávky z úvěrů až do výše 1 % z průměrného stavu těchto pohledávek za zdaňovací období,

b) opravné položky ke klasifikovaným pohledávkám z úvěrů, popřípadě skupinám pohledávek se stejnou mírou rizika za zdaňovací období až do výše

1 % u sledovaných pohledávek,

5 % u nestandardních pohledávek,

10 % u pochybných pohledávek,

20 % u ztrátových pohledávek,

c) rezervy na poskytnuté záruky ve výši 2 % z průměrného stavu těchto závazků za zdaňovací období.

(2) Pro účely tohoto zákona se rozumí pohledávkou z úvěrů

a) standardní, kdy dlužník se nachází v příznivé finanční a důchodové situaci a není pochybnost o včasném vyrovnání celé pohledávky,

b) sledovaná, u které došlo ke zhoršení kritérií vyjadřujících splácení jistiny, úroků a poplatků od doby, kdy byl úvěr poskytnut, ale v okamžiku hodnocení pohledávky není předpokládána žádná ztráta,

c) nestandardní, u které je značný stupeň rizika. Splacení jistiny, úroků a poplatků v plné výši je nejisté. Částečné splacení pohledávky je vysoce pravděpodobné,

d) pochybná, u které je splacení jistiny, úroků a poplatků vysoce nepravděpodobné. Částečné splacení pohledávky je možné a pravděpodobné,

e) ztrátová, která má znaky nenávratnosti nebo je částečně návratná ve velmi malé hodnotě. Banka vykazuje pohledávku jako ztrátovou, jestliže dlužník je v konkurzním nebo vyrovnacím řízení.

Sledované, nestandardní, pochybné a ztrátové pohledávky z úvěrů jsou klasifikovanými pohledávkami z úvěrů.

(3) Celková výše tvorby opravných položek uvedených v odstavci 1 písm. b) nesmí přesáhnout výši 3 % průměrného stavu nepromlčených pohledávek z úvěrů za zdaňovací období. Toto omezení neplatí pro pohledávky vzniklé platbami ze záruk; opravné položky k těmto pohledávkám se vytvářejí podle odstavce 1 písm. b).

(4) Pokud banka prokáže na základě údajů obchodní dokumentace[5]) a účetnictví[6]) odůvodněnost vyšší tvorby opravných položek, než je uvedeno v odstavci 3, nebo vyšší tvorby rezerv na poskytnuté záruky podle odstavce 1 písm. c), může finanční úřad tvorbu opravných položek a rezerv uznat v takto prokázané výši.

(5) Opravná položka vytvořená podle odstavce 1 písm. b) se zruší, pokud pominou důvody pro její existenci nebo pokud pohledávka, k níž byla vytvořena, se promlčela.

(6) Rezervy vytvořené podle odstavce 1 písm. a) a c) slouží k odpisu nebo ke krytí ztrát z postoupení standardních a klasifikovaných pohledávek z úvěrů a ztrát spojených s realizací poskytnutých záruk.“.

8. V nadpisu § 8 se slova „Rezerva na pohledávky“ nahrazují slovy „Opravné položky k pohledávkám“.
9. V § 8 odst. 1 se slova „Rezervu na pohledávky“ nahrazují slovy „Opravné položky k pohledávkám“ a slova „která je nákladem“ se nahrazují slovy „která jsou výdajem (nákladem)“.
10. V § 8 odst. 2 se slovo „Rezervu“ nahrazuje slovy „Opravné položky“.
11. § 8 odst. 3 zní:

„(3) Opravné položky se zruší ve prospěch výnosů v návaznosti na výsledky konkurzního a vyrovnacího řízení.“.

12. V § 8 odst. 4 se v první větě slovo „rezervu“ nahrazuje slovy „opravné položky“. Druhá věta zní: „V tomto případě se opravné položky zruší ve prospěch výnosů do výše nesplacené části pohledávek nebo do výše jejich odpisu podle výsledku vymáhání.“.
13. Za § 8 se vkládá nový § 8a, který včetně poznámky č. 13a) zní:

„§ 8a

Opravné položky k nepromlčeným pohledávkám splatným po 31. prosinci 1994

(1) Opravné položky k nepromlčeným pohledávkám splatným po 31. prosinci 1994, jejichž tvorba je výdajem (nákladem) na dosažení, zajištění a udržení příjmů[1]) mohou vytvářet poplatníci daně z příjmů účtující v soustavě podvojného účetnictví, pokud k těmto pohledávkám nevytvářejí opravné položky a rezervy podle § 5, a od konce sjednané lhůty splatnosti pohledávky uplynulo více než

a) šest měsíců, až do výše 20 % účetní hodnoty pohledávky nebo ceny pořízení pohledávky (dále jen „hodnota pohledávky“),
b) 12 měsíců, až do výše 33 % hodnoty pohledávky.

(2) Vyšší tvorbu opravných položek, než je stanoveno v odstavci 1, mohou k uvedeným pohledávkám vytvářet jen ti poplatníci daně z příjmů, kteří podali návrh na zahájení řízení proti dlužníkovi podle předpisů o rozhodčím řízení nebo u soudu, a pokud od konce sjednané lhůty splatnosti pohledávky uplynulo více než

a) 18 měsíců, až do výše 50 % hodnoty pohledávky,
b) 24 měsíců, až do výše 66 % hodnoty pohledávky,
c) 30 měsíců, až do výše 80 % hodnoty pohledávky,
d) 36 měsíců, až do výše 100 % hodnoty pohledávky.

(3) Opravné položky podle odstavců 1 a 2 nelze uplatnit u pohledávek vzniklých

a) za společníky, akcionáři, členy družstev za upsané vlastní jmění,
b) mezi ekonomicky spojenými právnickými osobami, u nichž průměr podílů na základním jmění druhé osoby nebo průměr podílů hlasovacích práv za zdaňovací období (nebo za část zdaňovacího období) je vyšší než 25 %; průměr podílů se stanoví jako podíl součtu stavu k poslednímu dni každého měsíce a počtu měsíců ve zdaňovacím období nebo jeho části,
c) mezi osobami blízkými,[13a])

d) z titulu úvěrů, půjček a záloh.

(4) Opravné položky vytvořené podle odstavců 1 a 2 se zruší, pokud pominou důvody pro jejich existenci nebo pokud pohledávka, k níž byla opravná položka vytvořena, se promlčela, popřípadě nastaly důvody, za nichž se odpis pohledávky považuje za výdaj (náklad) na dosažení, zajištění a udržení příjmů podle ustanovení zákona o daních z příjmů.

[13a]) § 116 a 117 občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.“.

14. V § 9 odst. 2 se slova „Rezervu na pěstební činnost může poplatník daně z příjmů tvořit“ nahrazují slovy „Rezerva na pěstební činnost se vytváří“. Na konci odstavce se připojuje tato věta: „Rezerva se čerpá při realizaci prací pěstební činnosti, a pokud tyto práce nejsou realizovány v rozpočtovaném objemu, rezerva se zruší.“.
15. V § 10 se slovo „těžbou[15])“ nahrazuje slovy „těžbou, rezerva na vypořádání důlních škod,[15])“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

(1) Rezervy vytvořené ke dni účinnosti tohoto zákona podle § 5 ve výši 10 % na pohledávky z úvěrů, které jsou po sjednané lhůtě splatnosti, a ve výši 2 % na pohledávky z úvěrů se sjednanou lhůtou splatnosti delší než jeden rok je možno používat na úhradu ztrát z odpisu nebo postoupení klasifikovaných pohledávek, nebo je k tomuto dni převést do stavu opravných položek ke konkrétním klasifikovaným pohledávkám, popřípadě ke skupinám pohledávek se stejnou mírou rizika. Pokud se banka rozhodne, může rezervy vytvořené k tomuto dni ve výši 2 % na pohledávky z úvěrů se sjednanou lhůtou splatnosti delší než jeden rok převést do rezerv na standardní pohledávky z úvěrů.

(2) Rezervy vytvořené do dne účinnosti tohoto zákona podle § 8 na pohledávky za dlužníky v konkurzním a vyrovnacím řízení se převedou k tomuto dni do stavu opravných položek ke konkrétním pohledávkám za dlužníky v konkurzním a vyrovnacím řízení.

(3) Ustanovení tohoto zákona se poprvé použijí pro zdaňovací období roku 1995.

Čl. III

Předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů vyhlásil úplné znění zákona České národní rady č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, jak vyplývá z pozdějších zákonů.

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. srpna 1995.

Uhde v. r.

Havel v. r.

Klaus v. r.